

# **Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028**

**Kuntakehityksen toimiala**

**Rakennus- ja ympäristölautakunta**

## Tuloslaskelma

| Rakennus- ja ympäristölautakunta    | TP 2024           | TA 2025           | TA 2026           | TS 2027           | TS 2028           |
|-------------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Toimintatuotot</b>               | <b>1 103 603</b>  | <b>890 000</b>    | <b>940 000</b>    | <b>940 000</b>    | <b>940 000</b>    |
| Maksutuotot                         | 1 098 183         | 890 000           | 940 000           | 940 000           | 940 000           |
| Tuet ja avustukset                  | 5 420             | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| <b>Toimintakulut</b>                | <b>-1 612 844</b> | <b>-1 697 941</b> | <b>-1 768 538</b> | <b>-1 800 989</b> | <b>-1 830 924</b> |
| Henkilöstökulut                     | - 999 528         | -1 086 165        | -1 164 912        | -1 197 363        | -1 227 298        |
| Palkat ja palkkiot                  | - 818 248         | - 872 957         | - 946 558         | - 972 938         | - 997 261         |
| Henkilösivukulut                    | - 181 280         | - 213 208         | - 218 354         | - 224 425         | - 230 037         |
| Palvelujen ostot                    | - 554 870         | - 514 800         | - 490 900         | - 490 900         | - 490 900         |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat       | - 6 310           | - 6 566           | - 6 566           | - 6 566           | - 6 566           |
| Avustukset                          | -30 000           | -90 000           | - 105 000         | - 105 000         | - 105 000         |
| Muut toimintakulut                  | -22 136           | - 410             | -1 160            | -1 160            | -1 160            |
| <b>Toimintakate</b>                 | <b>- 501 040</b>  | <b>- 807 941</b>  | <b>- 828 538</b>  | <b>- 860 989</b>  | <b>- 890 924</b>  |
| <b>Sisäiset tuotot yhteensä</b>     | <b>105 267</b>    | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          |
| <b>Sisäiset menot yhteensä</b>      | <b>-89 659</b>    | <b>-89 582</b>    | <b>- 121 608</b>  | <b>- 121 609</b>  | <b>- 121 609</b>  |
| joista:                             |                   |                   |                   |                   |                   |
| Puhtauspalvelut                     | 0                 | 0                 | -11 373           | -11 373           | -11 373           |
| Rakennusten vuokrat                 | -88 695           | -89 582           | - 110 235         | - 110 236         | - 110 236         |
| <b>Taloudellinen tuloksellisuus</b> |                   |                   |                   |                   |                   |
| Asukasmäärä 31.12.                  | 41 160            | 41 463            | 41 641            | 41 895            | 42 153            |
| euroa per asukas, ulkoiset 31.12.   | -12               | -19               | -20               | -21               | -21               |

## **Toiminnan painopistealueet**

### **Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu**

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun palveluyksiköt kuuluvat Kirkkonummen kunnan elinvoimapalvelujen palveluryhmään. Molemmat yksiköt toimivat rakennus- ja ympäristölautakunnan alaisuudessa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan lakisääteisenä rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä edistää luonnon ja maiseman suojelua kunnassa. Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen lakisääteisten tehtävien lisäksi lautakunta toimii kunnan määräämänä viranomaisena rakentamislain mukaisissa poikkeamislupa- ja maisematyölupa-asioissa, ulkoilulain mukaisissa leirintäalue tehtävissä, julkisen ulkotilan valvonnassa ja rakentamisluvan erityisten edellytysten arvioinnissa suunnittelutarvealueella.

### **Talousarvion määrärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset**

#### **Rakennusvalvonta**

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, jolloin taksa ja rakennusjärjestys uudistettiin kokonaisuudessaan. Rakennuslupien määrän arvioidaan pysyvän myös vuonna 2026 selvästi aiempia vuosia alemmalla tasolla, koska lupakynnystä on nostettu.

Kesäkuun 2025 lopussa säädettiin kaksi rakentamislain muutosta, jotka tulevat voimaan 1.1.2026. Erityisesti lupien käsittelyaikoja koskeva sääntely korostaa riittävän miehityksen merkitystä rakennusvalvonnassa. Mikäli lupia ei pystytä käsittelemään lainsäädännön edellyttämissä määrärajoissa, on riskinä lupamaksujen huomattava alentaminen.

Sähköisen asiointin kehittäminen jatkuu. Tiera City -ohjelma on otettu käyttöön, ja vanhasta Facta-tietojärjestelmästä on luovuttu. Lupapisteiden päätöksenteon ja laskutuksen integraatioita hyödynnetään täysimääräisesti. Uuden ohjelmistokokonaisuuden avulla prosessit ovat selkeytyneet, ja jatkokehittämisen painopiste on uusien ominaisuuksien käyttöönotossa palvelun laadun parantamiseksi.

#### **Ympäristönsuojelu**

Tiera Cityn -ohjelmiston käyttöönotto lisää ITC-palvelujen kustannuksia vuonna 2026. Käyttöönoton myötä luovutaan vanhasta Facta-käyttöjärjestelmästä. Uuden ohjelmiston käyttöönotto ja uusien toimintamallien omaksuminen sitovat jonkin aikaa yksikön resursseja.

Vesiensuojelun alueellista toimenpideohjelmaa toteutetaan jatkamalla kunnostushankkeita Siuntionjoen, Mankinjoen ja Estbyånin valuma-alueilla sekä myöntämällä vesiensuojeluavustuksia paikallisille toimijoille. Vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteet on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahassa ja ympäristönsuojelun avustusten jakoperusteissa.

Ilmastotyötä jatketaan vakituisen energia- ja ilmastoasiantuntijan johdolla. Osa-aikainen (50 %) toimi muutetaan kokoaikaiseksi (100 %) ja samalla toimenkuvaan sisällytetään energiatehokkuuden ja kestävyuden edistämiseen liittyviä tehtäviä.

### Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Keskeiset vuositavoitteet, joiden avulla toteutetaan strategisia tavoitteita.

| Strateginen tavoite 2024-2030                                                                                                                                                                                                                             | Vuositavoite                                                                                                                                                                                                                                                                           | Vastuu                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Toimimme aktiivisesti ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja vaalimme luonnon monimuotoisuutta. Valttikorttejamme ovat merellisyys, järvet ja luonnonläheisyys, joita hyödynnämme niin kuntalaisten hyvinvoinnin kuin kunnan markkinoinnin edistämisessä. | Selvitetään uusien kunnan omistamilla alueilla olevien arvokkaiden luontokohteiden soveltuvuutta luonnonsuojelualueiksi. Haetaan ELY-keskukselta soveltuvien kohteiden perustamista suojelualueiksi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) korvauksia vastaan. | Ympäristöpäällikkö         |
|                                                                                                                                                                                                                                                           | Mankinjoki-vesistövisioon sitoutuminen vuosiksi 2026-2029, toimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen.                                                                                                                                                                                | Ympäristöpäällikkö         |
|                                                                                                                                                                                                                                                           | Virtavesien kunnostushankkeiden tukeminen.                                                                                                                                                                                                                                             | Ympäristöpäällikkö         |
| Uudistamme rohkeasti toimintatapojamme asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Digitaalisuus on luonteva osa oppimis- ja työympäristöjämme.                                                                                                              | Tavanomaiset rakentamisluvat käsitellään keskimäärin seitsemässä viikossa, ja erityisen vaativien tai poikkeuksellisen vaativien rakentamis- ja poikkeuslupien käsittelyaika on keskimäärin 14 viikkoa.                                                                                | Johtava rakennustarkastaja |
|                                                                                                                                                                                                                                                           | Asiakaskontaktiin vastataan 7 päivän sisällä. Yhteydenotot pyydetään tekemään ensisijaisesti Lupapisteen neuvontapyyntöä kautta.                                                                                                                                                       | Johtava rakennustarkastaja |
|                                                                                                                                                                                                                                                           | Rakennusvalvonnan asiakastytyväisyyden hyvää tasoa pyritään ylläpitämään ja edelleen parantamaan. Tavoitteena on vähintään 8,0:n keskiarvo asiakastytyväisyyskyselyssä (asteikolla 4–10).                                                                                              | Johtava rakennustarkastaja |

Henkilöstösuunnitelma

| Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat | TP 2024 | TA 2025 | TA 2026 | TS 2027 | TS 2028 |
|-----------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Rakennus- ja ympäristölautakunta  | 15,34   | 15,2    | 15,7    | 15,7    | 15,7    |

Osa-aikainen energia- ja ilmastoasiantuntijan toimi muutetaan kokoaikaiseksi ja samalla toimenkuvaan sisällytetään energiatehokkuuden ja kestävyiden edistämiseen liittyviä tehtäviä.

## Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta huolehtii lakisääteisten viranomaistehtävien lisäksi sijoittamislupien- ja poikkeamishakemusten ratkaisemisesta. Rakennusvalvonta edistää neuvonnan, lupa- ja päätöskäsittelyn ja valvonnan avulla ympäristöön sopeutuvaa rakentamista sekä valvoo rakentamisen ja rakennetun ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan tuottama lisäarvo on ennakoivaa, tasapuolista ja riippumatonta sekä kustannustehokasta.

### Toiminnan painopistealueet

- Uuden rakennuslain voimaantulo 1.1.2025 ja korjaussarjan muutokset 1.1.2026 tuovat mukanaan pieniä muutostarpeita vakiintuneisiin toimintatapoihin.

- Uudistuneesta rakennusjärjestyksestä tiedottaminen ja uusien toimintatapojen sisäistäminen.

### Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Rakentamislain uudistukset astuvat voimaan vaiheittain vuosien 2025 ja 2026 alussa. Ryhti-tietojärjestelmän osalta tietojen toimittamiselle on siirtymäaika vuoden 2028 loppuun. Lainsäädännössä tapahtuneet muutokset (käsittelyaikatakuu, BIM-tietomallien vastaanotto- ja pysyväisarkistointi) tulevat lisäämään rakennusvalvonnan työmäärää siirtymävaiheessa ja aiheuttamaan lisääntyntä koulutustarvetta. Valtionhallinnon tavoitteet viranomaistoiminnan sujuvoittamiseksi ovat ohjanneet työn painopistettä ennakoivalvontaan perustuvasta lupakontrollista työllistävämpään jälkivalvontaan. Lakimuutosten arvioidaan aiheuttavan aiempaa enemmän luvatonta ja luvanvastaista rakentamista. Tähän on oltava edellytykset puuttua ajoissa.

Uusi rakennuslaki on tuonut mukanaan osittain uudistettuja toimintatapoja. Lupakynnyksen nostamisen myötä rakennuslupahakemusten määrä on laskenut ja tulee todennäköisesti edelleen laskemaan. Lain mukaisten käytäntöjen saattaminen osaksi rakennusvalvonnan arkea vie aikaa. Uudistettu rakennusjärjestys on hyväksytty 1.9.2025 ja astuu voimaan 1.10.2025.

**Tunnusluvut**

| Tunnusluku                                               | TP 2024                   | TA 2025                  | TA 2026                  | TS 2027                  | TS 2028                  |
|----------------------------------------------------------|---------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Käsitellyt rakentamisluvat, lkm                          | 504                       | 350                      | 350                      | 350                      | 350                      |
| Myönnettyt rakentamisluvat, lkm                          | 503                       | 345                      | 345                      | 345                      | 345                      |
| Myönnettyt rakentamisluvat, kem <sup>2</sup>             | 107 130<br>m <sup>2</sup> | 55 000<br>m <sup>2</sup> | 65 000<br>m <sup>2</sup> | 65 000<br>m <sup>2</sup> | 65 000<br>m <sup>2</sup> |
| Käsitellyt poikkeamishakemukset ja sijoittamisluvat, lkm | 67                        | 50                       | 50                       | 50                       | 50                       |
| Myönnettyt poikkeamishakemukset ja sijoittamisluvat, lkm | 60                        | 45                       | 50                       | 45                       | 50                       |

## Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu hoitaa lakisääteisiä lupa-, valvonta-, seuranta- ja edistämistehtäviä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista ja edistetään ympäristön kestävää käyttöä. Lisäksi ympäristönsuojelu hoitaa rakentamislain mukaisia maisematyölupiin liittyviä tehtäviä.

### Toiminnan painopistealueet

- Lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien laadukas ja viivytyksetön hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja prosessien edelleen kehittäminen.
- Lakisääteisten ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämistehtävien laadukas hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen.
  - Ympäristö- ja luontoarvojen turvaaminen: yhteistyö kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa, neuvonta, luvat ja lausunnot
  - Vesiensuojelun toimenpideohjelman toteuttaminen: vesistöjen tilan parantamiseen tähtäävät toimet ja hankkeet
- Vaikuttava ilmastotyö

### Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja ministeriöiden sekä kuntaliiton antamat uudet ohjeistukset ovat lisänneet ympäristönsuojelun työmäärää ja aiheuttaneet jatkuvaa koulutustarvetta. Valtionhallinnon tavoitteet viranomaistoiminnan sujuvoittamiseksi ovat ohjanneet työn painopistettä ennakkovalvontaan perustuvasta lupakontrollista työllistävämpään jälkivalvontaan. Yksikkö priorisoi työtehtäviään ja antaa lausunnot kunnan ympäristön kannalta merkityksellisistä hankkeista.

Kunnan ympäristönsuojelutavoitteiden toteutuminen edellyttää panostuksia ympäristön- ja luonnonsuojelutyöhön. Ympäristönsuojeluyksikkö tarjoaa ympäristön- ja luonnonsuojeluun liittyviä asiantuntijapalveluita, tekee luontoselvityksiä ja luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia sekä päivittää ja toteuttaa jättiputkien torjuntaohjelmaa. Vuonna 2025 hyväksytyn luonnon monimuotoisuus (LUMO)-ohjelman toimeenpanoa jatketaan vuonna 2026. Ympäristönsuojelu selvittää uusien kunnan omistamilla alueilla olevien arvokkaiden luontokohteiden soveltuvuutta luonnonsuojelualueiksi ja hakee ELY-keskukselta soveltuvien kohteiden perustamista suojelualueiksi Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) korvauksia vastaan.

Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmaa toteutetaan yksikön toimesta ja ylikunnallisissa yhteistyöhankkeissa. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteet on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahassa ja ympäristönsuojelun avustusten jakoperusteissa. Vuonna 2026 jatketaan yhteistyötä ja toimenpiteitä Rannikkovesivisio 2050:n sekä Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki -vision mukaisesti. Veikkolan järvien ja virtavesien kunnostustyö laajennetaan koskemaan koko Mankinjoen valuma-aluetta. Hankkeelle on valmiina määrärahat (Veikkolan kunnostustyö), eikä muutos aiheuta lisäkustannuksia. Valuma-aluelähtöisellä tarkastelulla ja monivuotisilla toimenpiteillä tavoitellaan kokonaisvaltaisia ja pysyviä tuloksia. Ympäristönsuojelu on mukana LUVY:n koordinoimien visioiden sekä muiden kunnan alueella toimivien vesiensuojeluhankkeiden, kuten Rannikkovesien kunnostusverkoston, Länsi-Uudenmaan hajavesihankkeen ja Länsi-Uudenmaan rannikon elinympäristökunnostukset -hankkeen (RANKKU) ohjausryhmissä.

Ympäristönsuojelu edistää kiinteistöjen liittymistä vesi- ja viemäriverkostoon laatimalla tiedotteita, kehotuksia, lausuntoja ja päätöksiä. Lisäksi kiinteistöjä neuvotaan liittymisen eri vaiheissa. Kylmälän vesiosuuskunnan toiminta-alueen vahvistamispäätöksen jälkeen yksikköön on tullut 42 vesi- ja viemäriverkostoon liittymistä koskevaa vapautushakemusta. Vapautushakemusten käsittely on aloitettu.

Ilmastotyötä jatketaan vakituisen energia- ja ilmastoasiantuntijan johdolla. Osa-aikainen (50 %) toimi muutetaan kokoaikaiseksi ja samalla toimenkuvaan sisällytetään energiatehokkuuden ja kestävyys edistämiseen liittyviä tehtäviä.

Tiera Cityn -ohjelmiston käyttöönotto lisää ITC-palvelujen kustannuksia vuonna 2026. Käyttöönoton myötä luovutaan vanhasta Facta-käyttöjärjestelmästä. Uuden ohjelmiston käyttöönotto ja uusien toimintamallien omaksuminen sitovat jonkin aikaa yksikön resursseja.



## Tunnusluvut

| Tunnusluku                                          | TP 2024 | TA 2025 | TA 2026 | TS 2027 | TS 2028 |
|-----------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Viranhaltijapäätökset ja ilmoitusten käsittely, kpl | 31      | 40      | 40      | 40      | 40      |
| Ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, kpl           | 2       | 1       | 1       | 1       | 1       |
| Maisematyölupapäätökset, kpl                        | 0       | 1       | 1       | 1       | 1       |
| Lausunnot, kpl                                      | 58      | 40      | 40      | 40      | 40      |
| Tarkastukset, kpl                                   | 372     | 150     | 150     | 150     | 150     |
| Selvitykset ja suunnitelmat, kpl                    | 10      | 10      | 10      | 10      | 10      |

# Ympäristöterveydenhuolto

## Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueella elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta sekä kunnalle kuuluvista eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Ympäristöterveys toteuttaa valvontaa vuosittaisen suunnitelmansa perusteella, jonka lisäksi resursseja kohdennetaan ennalta suunnittelemattomaan valvontatyöhön, kuten elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Valvontayksikön työn tavoitteena on ehkäistä elintarvikkeiden sekä ympäristön aiheuttamia terveyshaittoja, järjestää ympärivuorokautinen kiireellisten eläinlääkintäpalveluiden saanti, sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä.

## Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan palvelujen käytön perusteella.